

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

« ___ » _____ 2018 р.

Голова приймальної комісії

_____ **І. С. Бондар**

ПРОГРАМА

вступних випробувань на здобуття
освітнього ступеня «Бакалавр»

Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
(на 2-й курс на основі ОС бакалавра, ОКР спеціаліста,
ОС магістра за іншою спеціальністю)

Обговорено та схвалено
на засіданні
Вченої Ради факультету
музичного мистецтва
протокол № 8
від 18 січня 2018 р.

Київ - 2018

На даний освітній ступінь приймаються особи, які здобули освітній ступінь «Бакалавр», ОКР «Спеціаліст», ОС «Магістр» за іншими спеціальностями.

Фаховий іспит складають абітурієнти, які вступають на спеціальність 025 «Музичне мистецтво», спеціалізації: «директсько-хорова», «музичний фольклор», «бандура / кобза», «інструментально-оркестрова».

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

Вступне випробовування проводиться у формі **виконання теоретично-практичного завдання та конкурсу творчих здібностей**, результати якого оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів.

Вступне випробування складається з теоретичної частини (інструментознавство / хорознавство / музичний фольклор) та практичної частини (фах і теорія музики), й спрямовані на виявлення рівня сформованості професійнозначущих знань абітурієнтів.

Кожна частина вступного випробовування – теоретична частина і практична частина – оцінюється за шкалою від 0 до 50 балів. Бали з кожної частини вступного випробування сумуються, що складає загальну оцінку абітурієнта за вступне фахове випробування.

Теоретична частина вступного випробовування відбувається у формі тестування (50 тестових питань, кожне з яких має 4 варіанти відповідей, і вартує 1 бал) з інструментознавства (для вступників на спеціалізації: інструментально-оркестрова і «бандура / кобза») / хорознавства (для вступників на директсько-хорову спеціалізацію) / музичного фольклору (для вступників на спеціалізацію «музичний фольклор»).

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Вимоги до складання теоретичної частини фахового вступного випробовування, спеціалізації «Інструментально-оркестрова», «Бандура / кобза»

ІНСТРУМЕНТОЗНАВСТВО

ТЕМА: Витоки інструменталізму. Проблеми генезису інструментальної музики. Біологічна та фізична музика.

Витоки інструменталізму – це археологічні знахідки окремих інструментів, їх частин, літературні джерела, іконографія. Два критерії комплексного дослідження витоків інструменталізму – структурний (інструменталізм як форма звукової діяльності) та функціональний (інструментальна музика як вид мистецтва).

Фізична музика (кілька мільярдів років) – природні звукові комплекси, звучання явищ природи (вулканічна діяльність, пориви вітру, звучання пустотілих стеблин очерету). Біологічна музика (150 млн років) – музика живого світу (воркування, спів птахів, крики тварин). Зв'язок,

співвідношення ладових, ритмічних структур, форм періодизації у записах зразків фізичної та біологічної музики і людської звукової діяльності.

ТЕМА: Систематики та класифікації музичних інструментів (європейський досвід). Загальна характеристика.

Систематики та класифікації музичних інструментів. Класифікація і систематика як відображення емпіричного досвіду, рівня раціонального мислення, як завершена картина уявлень про певні явища, певний час, поштовх до нових досліджень.

Існуючі типи класифікацій за ознаками: древньокитайська (джерело звуку – матеріал); древньоіндійська (джерело звуку – природа коливаючого тіла). Класифікація Касіодора (спосіб звуковидобування), Авіценни (джерело звуку, спосіб звуковидобування).

Музично-структурні класифікації (560 - 640 рр.). Музично-функціональні класифікації. М.Преторіус і його функціональна класифікація. Класифікації М. Глінки, М. Римського-Корсакова, Г. Берліоза, А. Шеффнера тощо. Універсальна класифікація Віктора Маїйона, Еріха фон Горнбостеля і Курта Закса. Чотири групи універсальної класифікації за джерелом звуковидобування: ідіофони, мембранофони, хордофони та аерофони. Підгрупи інструментів за способом звуковидобування: ударні (з певною висотою і без визначеної висотності), щипкові, фрикційні, мірлітони. Підгрупа інструментів за конструктивними особливостями (хордофони): прості та складені. Індексція.

ТЕМА: Етнографічний та мистецтвознавчий напрями в органології. Системно-етнофонічний метод в органології.

Поняття: «народний музичний інструмент» та «народна інструментальна музика». Етнографічний напрямок в органології – це стабільність функціонування інструментів у побуті. Диференціація музичних інструментів за естетичною ознакою складає мистецтвознавчий напрямок. Вивчення конкретної музичної культури світу – на перехресті двох шляхів а) народ – народна духовна культура – народна звукова культура – народна музика – народний музичний інструмент та б) народ – народна матеріальна культура – знаряддя – звукові знаряддя – народний музичний інструмент.

Історико-морфологічний метод (1930 р.). Матеріалістичний підхід до вивчення музичних інструментів: сам інструмент чи його елементи в археологічних знахідках, в музеях, колекціях (конструкція, матеріал, способи виготовлення, характер функціонування та історичного розвитку і практика застосування). Представники історико-морфологічного методу: І. Мачак, Т. Визго, К. Вертков, Р. Галайська та ін.

Музично-стилістичний метод: вивчення звучущого музичного інструменту (стрій, звукоряд, ритмо-динамічні можливості, особливості виконавства в системі реального функціонування, репертуар). Переростання органології в органофонію. Представники музично-стилістичного методу: К. Квітка, Г. Благодатов, Р. Зелінський.

ТЕМА: Ансамблеві та оркестрові колективи. Малий симфонічний оркестр. Великий симфонічний оркестр. Група хордофонів симфонічного оркестру. Конструктивні особливості (КО) і художньо-виразальні можливості (ХВМ)

Ансамблеві колективи: однорідні та мішані дуети, тріо, квартети, квінтети, секстети, унісопи, ансамбль. Оркестрові колективи: капелла, малий та великий симфонічний, духовий, народних інструментів, естрадний тощо. Ансамблеві та оркестрові інструменти як виразники темброво-динамічного фактору оркестрової палітри. Короткі відомості з акустики музичних інструментів.

Малий симфонічний оркестр - з парним складом духових інструментів (по 2 дерев'яних духових, 2 валторни, іноді 2 труби, литаври, 8-12 перших скрипок, 6-10 других скрипок, 4-8 альтів, 4-8 віолончелей, 2-4 контрабаси).

Великий симфонічний оркестр. В залежності від кількості духових розрізняють: подвійний склад (по 2 дерев'яних духових, 2 труби, 2-4 валторни, іноді 3 тромбони і туба); потрійний склад (по 3 дерев'яних духових, як правило один із них - видовий, 3 труби, 4-6 валторн, 3 тромбони і туба); четверний склад (по 4 дерев'яних духових, як правило один-два видових, 4 труби, 6-8 валторн, 3-4 тромбони, 1-2 туби). Струнна група, в залежності від кількості духових інструментів налічує 12-18 перших скрипок, 10-16 других скрипок, 8-14 альтів, 6-12 віолончелей, 4-10 контрабасів.

Група ударних інструментів може бути представлена 3-5 муз.

Смичкові інструменти – основна складова симфонічного оркестру. При однорідності тембру - широта динамічного діапазону та виразальні можливості. Техніка правої руки. Специфічні прийоми гри на струнно-смичкових інструментах. Техніка лівої руки (позиції, аплікатура, вібрато). Багатство обертонів. 16 перших скрипок, 14 других, 12 альтів, 10 альтів, 8 контрабасів.

Скрипка. Альт. Віолончель. Контрабас - характеристика струни і стрій. Діапазон (робочий і оркестровий), позиційна техніка. аплікатура. Оркестрові технічні та художньо-виразальні можливості (вібрато, темброві ефекти, флажолети, мелізматика, сурдіни, скордатура). Штрихи та виконавські прийоми (легато, деташе, стакато, портаменто, тремоло, акценти, глісандо, подвійні ноти, акорди тощо). Знаки альтерації. Ключі. Сурдіна.

Арфа. В оркестрі з 18 ст. КО. Роль педалів. Особливості настройки ХВМ. Фортепіано. Челеста.

ТЕМА: Група духових та ударних інструментів симфонічного оркестру

Група дерев'яних інструментів в симфонічному оркестрі. Флейта та її різновиди. Гобой. Англійський ріжок. Кларнет та його різновиди. Фагот та його різновиди. Група мідних інструментів. Валторна. Труба. Тромбон. Туба. Загальна характеристика: КО, діапазон, реєстри. ХВМ та виконавські прийоми.

Група ударних інструментів в симфонічному оркестрі. Інструменти без визначеної висоти звуку: трикутник, кастаньєти, бубен і тамбурін, малий барабан, тарілки, великий барабан, там-там. Ударні інструменти з

визначеною звуковисотністю: литаври (мембранофони), дзвони, ксилофон, вібрафон, дзвоники (ідіофони). КО. ХВМ.

ТЕМА: Інструменти духового оркестру. КО. ХВМ

Види духових оркестрів за інструментальним складом та чисельністю. Малий однорідний духовий оркестр. Дві групи оркестру: а) корнети і баритон, б) альти, тенор, бас, а також барабан з тарілками. Розширення оркестру за рахунок кларнетів, флейти, гобоя. КО. Стрій, діапазон. ХВМ. Репертуар.

Духовий мішаний оркестр. Збільшення інструментів – валторни, труби, тромбони, ударні інструменти. Особливості звучання інструментів в оркестрі. КО. Стрій, діапазон. ХВМ. Репертуар.

ТЕМА: Різновиди естрадних оркестрів. Загальна характеристика музичних інструментів

Зародження джазу (1920-х рр.) та біг-бенду (1930-40 рр.). Біг-бенд - тип, оркестру що спеціалізується на виконанні переважно джазової музики. Біг-бенд ніколи не мав зафіксованого інструментального складу. Кількість музикантів - від 10 до 17 (іноді більше). Класичний склад біг-бенду складається з ритмічної секції (ударна установка, фортепіано, контрабас (або бас-гітара), гітара) та мелодичної секції духових, що включає: 5 саксофонів - 2 альти (лідери), 2 тенора, баритон; 4 труби, 4 тромбони (3 тромбона та 1 бас-тромбон). Біг-бенд Глена Міллера. Музика для біг-бендів є детально аранжованою, що залишає менше свободи для джазових солістів, на противагу малих джазових колективів, де більшу роль відіграє імпровізація. Існували Біг-бенди, що не вживали записаних аранжувань. На сучасному етапі репертуар Біг-бендів складається з музики різних напрямків. Теді Льюс, Бені Гутман, Луї Армстронг, Чарлі Паркер, Дюк Елінгтон. Найхарактерніші елементи, джазових оркестрів: точність у вступі і фразуванні, звукове вирівнювання, чистота інтонації, широкий динамічний діапазон.

Рекомендована література:

1. Амлінська Р. Музичні інструменти-іграшки. – К., 1986.
2. Визитиу Ж. Молдавские народные музыкальные инструменты. – Кишинев, 1985. – С. 263.
3. Вопросы инструментоведения. – Вып.5. – Ч. 1. – СПб. – 2004. – С. 240.
4. Гусак Р. Керамічний свистунець в Україні. / Наук. зб. НМАУ ім. П.І.Чайковського “Проблеми етномузикології”. – К., – 1998.
5. Іваницький А. Українська народна музична творчість. – К., 1990.
6. Іванов П.І. Оркестр українських народних інструментів. – К., 1981. – С. 110.
7. Назина И.Д. Белорусские народные музыкальные инструменты. Струнные. – Минск, 1982. – С. 120.
8. Хай М. Стрій та звукоряд бойківських народних музичних інструментів як консерванти і деконсерванти інструментального стилю //Тези доп. наук.-практ. конф. “Традиційна народна музична культура Бойківщини”. – Турка, 1992. – С. 14-16.

9. Хоткевич Гнат. Музичні інструменти українського народу. – Харків, 1930.
10. Черемський К. Повернення традиції: З історії нищення кобзарства. – Харків., 1999. – С. 287.
11. Черкаський Л.М. Українські народні музичні інструменти. – К., 2003.
12. Шостак В. Народні музичні інструменти населення Закарпаття //Науковий збірник Закарпатського краєзнавчого музею. – Вип. 1. – Ужгород, 1995. – С. 151- 163.
13. Эрих фон Хорнбостель и Курт Закс. Систематика музыкальных инструментов //Народные музыкальные инструменты и инструментальная музыка. – Ч.1. – М., 1987.
14. Яремко Б.І. Етноінструментознавство: Навч. посібн. – Рівне, 2003. – С. 187.

Вимоги до складання теоретичної частини фахового вступного випробовування, спеціалізації «Диригентсько-хорова»

ХОРОЗНАВСТВО

ТЕМА: Мета і завдання курсу «Хорознавство». Розвиток жанру народного хорového співу.

Мета і завдання курсу «Хорознавство». Поняття хорového мистецтва як сукупності різних теоретичних та практичних аспектів хорového діяльності: хорového творчості, виконавства, хорového педагогіки.

Естетична природа хорového мистецтва, його художня специфіка. Побутові хори, перші концертуючі хорові колективи. Діяльність хору П. Демуцького. Діяльність народного хору ім. Г.Верьовки та його роль на подальший розвиток народного хорového виконавства. Провідні аматорські та професійні народні хори України. Творчий шлях М. Лисенка як збирача та пропагандиста народної пісні. Склад і виконавські особливості професійних та аматорських народних хорів.

ТЕМА: Жанрові особливості та виконавські форми сучасного народного хору.

Основні завдання при виконанні хорového партитури на фортепіано. Метод послідовного відтворення різних голосів партитури для її рельєфного звучання. Питання аплікатури. Педалізація як художній засіб відтворення звучання хорového партитури. Розподіл нотного тексту між правою і лівою руками як один з суттєвих моментів гри хорového партитури. Засоби спрощення хорових партитур під час гри на фортепіано.

ТЕМА: Співочі голоси та їх характеристика. Типи та види хорів

Поняття „співочий голос”. Будова голосового апарату, механіка співочого процесу. Основи звукоутворення: правильна співоча установка, співоче дихання, типи співочих атак, поняття „опори” співочого голосу.

Характеристика співочих голосів (академічних та народних): діапазони та вокально-технічні можливості.

Поняття про хор і хорові партії. Діапазони та вокально-технічні можливості хорових партій. Типи та види хору. Однорідні (дитячі, жіночі, чоловічі) та мішані (повні, неповні) хори. Одноголосні та багатоголосні хори, їх можливості.

ТЕМА: Стильові особливості народного хорового виконавства

Народний хор як самобутня, яскрава національна форма музичного виконавства. Комплекс вокально-виконавських засобів і прийомів народного співу, що склалися на основі місцевих історико-культурних і художніх традицій. Репертуар як одна з основних ознак стилю народного хору. Синтез вокально-хорового, інструментального, хореографічного мистецтв – характерна риса жанру сучасного народного хору. Класифікація форм народного хорового виконавства: народні хори аматорські та професійні, дитячі народні хори та ансамблі народної пісні, фольклорні ансамблі, студентські любительські та ансамблі пісні та танцю ін.

ТЕМА: Основи організації народного хору та методика роботи з ним.

Матеріальна база, система та методика проведення занять, прослуховування учасників хору. Наявність репетиційного приміщення, концертних костюмів, музичних інструментів, нотної бібліотеки. Питання організації режиму роботи колективу, налагодження дисципліни. Органи самоуправління. Система стимулів для учасників хору. Планування роботи.

Формування репертуару зі зразків народної пісенної спадщини. Основні види народного багатоголосся: гетерофонія, кантове триголосся, підголоскова поліфонія. Пісні поліфонічного складу. Пісні гомофонно-гармонічного викладу. Пісні проміжного складу (мішаного). Виконавські традиції пісень різних типів народного багатоголосся.

ТЕМА: Структура народного хору. Структурні та виконавські особливості народного багатоголосся

Залежність вокально-хорової структури хору від його творчого напрямку, від форми сучасного хорового виконавства. Взаємозв'язок вокально-хорової структури фольклорного колективу з місцевими традиціями народного гуртового співу. Вплив локального музичного стилю народних пісень на структуру фольклорних виконавських складів. Специфіка вокально-хорової структури фольклорного колективу, її залежність від традиційної партитури народної пісні. Принципи вокально-хорової організації аматорських та професійних народних хорів. Вокально хорова структура аматорського народного хору в залежності від партитури народної пісні сучасного викладу, а також творів композиторів для народних хорів. Роль супроводу, танцювальної групи в народному хорі.

ТЕМА: Хоровий стрій. Особливості хорового строю

Визначення хорového строю. Стрій в умовах вільного інтонування (зонний стрій).

Інтонування мелодичних інтервалів у висхідному та низхідному русі. Інтонування діатонічних та хроматичних інтервалів. Особливості інтонування акордів.

Причини нестійкого інтонування.

Рекомендована література

1. Апалькова І.О. Хорознавчий лексикон : учбово-метод. вид / І.О. Апалькова. – Канів: Склянка часу, 2011. – 108 с.
2. Богданова Т.С. Основы хороведения : учебное пособие. –Минск: БГПУ, 2009. – 132 с.
3. Валахова О.К. Питання практичної підготовки студентів кафедри українського народного співу та фольклору факультету НХТ // Художня культура та проблеми підготовки професійних кадрів в умовах українського духовного відродження : тези доп. наук.-творч. конф. проф.-викл. складу ф-ту нар. худож. творчості / М-во культури України, КДІК. – К., 1993. – С. 66–67.
4. Живов, В. Л. Хоровое исполнительство : Теория. Методика. Практика : учеб. пособие для вузов. – М. : Владос, 2003. – 272 с.
5. Зиновьева, Л. П. Вокальные задачи ауттакта в хоровом дирижировании / Л. П. Зиновьева. – СПб. : Композитор, 2007. – 152 с.
6. Иконникова, Л. Н. Интерпретаторская культура хорового дирижера / Л. Н. Иконникова ; науч. ред. Ю. Д. Златковский. – Минск : Изд. центр БГУ, 2005. – 143 с.
7. Кузнецов, Ю. М. Практическое хороведение. Учебный курс хороведения / Ю. М. Кузнецов. — М.: 2009. — 158 с.
8. Самарин, В. А. Хороведение и хоровая аранжировка / В. А. Самарин. — М.: Академия, 2002. — 352 с.
9. Семенюк, В.О. Хоровая фактура. Проблемы исполнительства. – М.: ООО Издательство «Композитор», 2008. – 328 с.
10. Стахе Г.М. Повний практичний курс з хорознавства : навч. посіб. / Г.Стахе; Сум. держ. пед. ун-т. – Суми : СумДПУ, 2011. – 116 с.

Вимоги до складання теоретичної частини фахового вступного випробовування, спеціалізації «Музичний фольклор»

МУЗИЧНИЙ ФОЛЬКЛОР

ТЕМА: Первісне мистецтво і фольклор. Жанрово-родова структура фольклору.

Епоха і причини виникнення мистецтва. Особливості первісного мистецтва: біфункціоналізм, утилітарність, жанрово-видова аморфність. Міфологія і художня творчість.

Визначення термінів “фольклор”, “народна творчість”. Специфіка предметів “Музичний фольклор” та “Музична фольклористика”, фольклористика музична і словесна. Фольклор як об’єкт комплексного

вивчення цілим рядом дисциплін: етнографії, історії, лінгвістики, психології, археології, естетики, кібернетики.

Жанрово-родова структура фольклору. Класифікація: літературознавча, мистецтвознавча, функціональна. Рід, жанр, тематична група. Міжжанрова дифузія. Окремі видові системи (дитячий фольклор, трудові пісні, інструментальна музика, танець і рух).

ТЕМА: Календарно-обрядові жанри.

Пісні зимового календаря. Походження і розвиток новорічних обрядів та свят. Культ сонця – перехід до осідлого землеробства. Весняний новий рік у стародавніх слов'ян. Значення понять “колядка”, “щедрівка”. Тематика новорічних пісень: побажання добробуту, землеробська магія, господарчі мотиви. Колядки господареві, господині, парубкові, дівчині. Виконання колядок та щедрівок. Структура колядок та щедрівок. Типи колядок. Різновиди зимових обрядових пісень: дитячі, молодіжні, подружніх пар, церковні коляди. Мелодика, ритміка, ладова будова, багатоголосся колядок та щедрівок. Народний театр: вистави вертеп, “Коза”, “Маланка”.

ТЕМА: Родинно-обрядові пісні.

Народне весілля і весільна обрядовість. З історії розвитку сім'ї та весільної обрядовості. Поховальна обрядовість та голосіння. Родини та хрестинні пісні.

Загальна характеристика обрядових пісень: ладкання нецезуровані, цезуровані, журні пісні. Будова і типи наспівів центрального регіону. Характеристика наспівів інших регіонів України: Лівобережжя і Подніпров'я, Полісся, Галичина, Західне Поділля, Волинь, Покуття, Карпатський регіон. Багатоголосся і гуртове виконавство. Загальна характеристика виконуваної на весіллі необрядової музики. Роль оркестру.

ТЕМА: Ліро-епічні твори.

Балади. Визначення. Класифікація: балади з фантастичними сюжетами, про родинний побут та любовні конфлікти, з історичною підосною, соціально-побутові балади. Особливості текстів і наспівів.

Співанки-хроніки (новини). Поняття про співанки-хроніки як особливий жанр “усної газети” в Україні (Гуцульщина), Румунії, західних слов'ян. Форма, мелодика, ладова специфіка, виконання, ритміка співанок-хронік. Авторство у піснях-хроніках.

ТЕМА: Соціально-побутові та побутові пісні.

Формування лірики від ХУІ – ХУІІ ст. Два стилі: одноголосий та багатоголосий. Дві групи ліричних пісень. Соціально-побутові: козацькі, чумацькі, рекрутські та солдатські, наймитські, заробітчанські. Побутові пісні, їх групування за змістом: про кохання, жіночу долю, жартівливі, танцювальні тощо.

Козацькі пісні. З історії козацтва. Зміст козацьких пісень. Чумацькі пісні. З історії чумацтва як унікального в Європі стану візництва. Рекрутські та солдатські (жовнірські) пісні. Виникнення жанру. Бурлацькі, наймитські,

заробітччанські, строкарські пісні. Соціальні причини заробітччанства. Виникнення заробітччанських пісень, їх тематика. Форма і ритмомелодика, лад, багатоголосся, виконання.

ТЕМА: Усно-писемна творчість. Пісні-романси.

Загальне поняття, походження терміну. Особливості музичного побуту ХУІІІ ст. Кант і його зв'язок з засвоєнням гомофонно-гармонічного стилю. Різновиди кантів. Кант як предтеча народного романсу. Пісні-романси фольклорного складу. Пісні-романси літературно-мистецького складу ХУІІІ – початку ХІХ ст. Пісні-романси літературно-мистецького складу на тексти поетів-романтиків ХІХ ст. Творчість Т. Шевченка.

Новотвори ХХ ст. Стрілецькі пісні. Зі сторінок січового руху. Повстанські пісні. З історії руху опору фашизму і більшовизму. Зміст пісень: значний пласт стрілецьких, нова лексика, мораль героїчного, документалізм, перевага етичного над художнім. Музичні особливості

Рекомендована література:

1. Воропай О. Звичаї нашого народу: У 2-х кн. / О. Воропай. - К.: Обереги, 1991.
2. Іваницький А. Українська музична фольклористика. Методологія і методика.- К., 1997.
3. Іваницький А. Українська народна музична творчість.- К., 1990
4. Килимник Степан. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні: (В 3 кн., 6 т.) / Степан Килимник. – Факс. вид. – К., 1994.
5. Колесса Ф.М. Музикознавчі праці /Упоряд. С.Й. Грица.- К., 1990.
6. Колесса Ф.М. Фольклористичні праці. – К., 2009.
7. Культура і побут населення України: навчальний посібник для вузів / За ред. В. І. Наулка. - К.: Либідь, 1993. – 250 с.
8. Українська минувшина: ілюстр. етногр. довідник / Під ред. А. Пономарьова. 2-е вид. - К.: Либідь, 1993. -285 с.

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Вимоги до складання практичної частини фахового вступного випробовування

ТЕОРІЯ МУЗИКИ

ТЕМА: Метро–ритм. Темп. Агогіка. Динаміка.

Ритм і метр як виявлення часової організації твору. Взаємовідношення ритму і метру. Ритм і музична форма.

Метр та його елементи. Розмір і такт. Класифікація розмірів (прості, складні, мішані, перемінні). Інструментальне і вокальне групування тривалостей.

Взаємодія ритму та метру - нормативний і ненормативний поділ тривалостей. Синкопа як розбіжність ритмічного та метричного акцентів.

Різновиди синкопи. Поліритмія як одночасне сполучення в музиці двох і більше різнорідних розмірів. Поліметрія як одночасне поєднання різних розмірів.

Виразальні можливості ритму. Ритмічні малюнки як типові ознаки жанру. Залежність виразності ритмічних малюнків від інтонаційного наповнення. Риси ритміки в сучасній музиці.

Темп. Основні темпові позначення (повільні, помірні, швидкі). Метроном.

Агогіка як особливість виконавської інтерпретації темпо- ритму для створення певного художнього образу. Позначення агогічних змін в музиці (*rubato* та інші).

Динаміка як один з важливих засобів музичної виразності. Італійські терміни для позначення основних моментів динаміки. Музичні терміни, що позначають характер виконання музичного твору.

ТЕМА: Лад. Тональність.

Загальне поняття ладу. Стійкість і нестійкість. Звукоряд ладу. Мажор, мінор та їх різновиди. Функціональне співвідношення ступенів ладу. Паралелізм тональностей мажору та мінору. Кварто-квінтове коло тональностей. Визначення тональності музичного твору. Поняття «кольорового слуху». «Кольорова» шкала тональностей – М. Римський-Корсаков, О. Скрейбін.

Старовинні лади, їх різновиди. Зв'язок монодійних ладів з музикою католицької меси. Система облігатних ладів православної церкви.

Лади народної музики: пентатоніка, іонійський, міксолідійський, лідійський, еолійський, дорійський, фригійський, гуцульський, думний, угорський та інші. Мажоро-мінор в народній українській музиці. Історія формування мажоро-мінору: епоха високого Відродження XVI ст. - період кристалізації мажоро-мінорної системи; XVII - I пол. XVIII ст. - початковий етап функціонування даної системи; епоха класицизму - розквіт мажоро-мінорної системи; II пол. XIX ст. - початок поступового руйнування системи; XX ст. - становлення нових ладових систем.

Риси сучасної ладотональності. Тяжіння до симетричних / «періодичних» / ладових структур, додекафонія (А. Шенберг); ладові системи Б. Бартока, П. Хіндемита, О. Мессіана, Д. Шостаковича.

ТЕМА: Інтервали на ступенях мажору і мінору: діатонічні та характерні.

Стійкі та нестійкі інтервали. Загальне поняття про розв'язання інтервалів. Розгадування інтервалів на ступенях гами. Інтервали натурального мажору і мінору. Ладове розв'язання дисонансів (збільшених і зменшених інтервалів). Ладове розв'язання консонансів. Розв'язання дисонансів незалежно від тяжіння (акустичне розв'язання). Виразальні можливості діатонічних та характерних інтервалів.

ТЕМА: Співзвуччя. Акорд. Тризвуки, їх види та обернення. Септакорди, їх види та обернення.

Поняття про співзвуччя та акорди. Фонізм акордів. Тризвуки, їх види та позначення. Обернення тризвуків.

Ладове положення акордів: поняття функціональності. Головні та побічні тризвуки ладу.

Нестійкі тризвуки: зменшений та збільшений. Особливості їх розв'язання.

Септакорди, їх види та позначення. Обернення септакордів. Септакорди ладу: домінантової та субдомінантової групи. Розв'язання септакордів домінантової та субдомінантової групи ладу.

ТЕМА: Альтерація акордів. Акорди більш складної будови.

Багатозвучні акорди – нонакорди, ундецимакорди, тердецимакорди. Акорди кварто-квінтової та секундової будови.

«Іменні» акорди: «шопенівська домінанта», «тристанів акорд» Р. Вагнера, «скрябінська гармонія» тощо. Акорди – «кластери» та ознака акордики ХХ ст.

ТЕМА: Засоби тонального розвитку.

Загальні поняття про засоби тонального розвитку (модуляція, відхилення, співставлення). Історико-стилістичні пріоритети засобів тонального розвитку: класичний - поступова модуляція, секвенція; романтичний - прискорена, раптова модуляція, зіставлення; сучасний - зіставлення, еліпсис.

Спорідненість тональностей: діатонічне - недіатонічне; однотерцієве; хроматичне.

Модуляція та її різновиди (поступова, прискорена, раптова).

Виразальна роль тональності в музиці. Поняття головної та побічної тональності.

Методика аналізу тональних планів у творі як відбиття структурних розділів музичної форми.

Рекомендована література:

1. Вахромеев А. Элементарная теория музыки. – М., 1983.
2. Виноградов Г. Элементарная теория музыки. – К., 1993.
3. Калашник М. Уроки элементарной теории музыки: Навчальний посібник. – Харків, 2004.
4. Красинская Л., Уткин В. Элементарная теория музыки. – М., 1983.
5. Локарева Ю.В., Свещинська Н.В. Навчально-методичний посібник «Теорія музики: питання методики – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2010.
6. Побережна Г.І., Щериця Т.В. Загальна теорія музики: Підручник. – К.: Вища шк., 2004.
7. Смаглій Г., Маловик Л. Основи теорії музики. – Харків, 2005.
8. Способин И. Элементарная теория музыки. – М., 1961.

ФАХ

Вимоги до складання фахового іспиту

«Музичний фольклор»

Абітурієнт повинен виконати такі творчі завдання:

- виконати в автентичному варіанті чи обробці без супроводу 5 - 6 народних творів (пісня – для вокалістів-фольклористів / інструментальний твір – для інструменталістів-фольклористів) різних стилів та жанрів народної музичної творчості. Програма повинна бути складена за принципом контрасту (пісні для виконання можна вибирати з будь-яких збірок народних пісень, а також із експедиційних матеріалів).
- зробити аналіз народнопісенних творів, що виконувалися: надати характеристику виконуваних творів, розкриваючи питання художньо-образного змісту, жанрових та стильових особливостей, умов побутування твору і т. ін.

В ході виконання творчих завдань абітурієнт повинен виявити такі уміння і навички:

- продемонструвати музикальність, належний рівень виконавських умінь та навичок традиційного співу / інструментального музикування, чіткість дикції (для вокалістів-фольклористів), чистоту інтонації;
- виявити компетентність з теорії музики та сольфеджіо (слуховий аналіз інтервалів, акордів, ладів, спів від заданого звука вгору та/або вниз інтервалів, акордів);
- виявити розуміння художньо-образного змісту, регіональних жанрових та стильових особливостей виконуваних творів, особливостей регіональної художньої культури, орієнтування в питаннях історії та теорії вітчизняної та зарубіжної музичної культури, здатність коротко і логічно формулювати думку;
- виявити здатність до емоційного відгуку та сценічного перевтілення, художньо-інтерпретаційні уміння.
- абітурієнт повинен мати здоровий голосовий апарат (для вокалістів-фольклористів).

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР:

В автентичному варіанті чи обробці 5 - 6 різножанрових народних твори (пісня / інструментальний твір) з регіону походження абітурієнта, або українські народні пісні:

Посіяла огірочки
Копав, копав криниченьку
Їхав козак за Дунай
Ой ти ніченько - чарівниченько
Ой, гиля, гусоньки на став
Била мене мати
Добрий вечір тобі, пане господарю
Несе Галя воду
Ой чорна я си чорна
Через сад – виноград
Весняночка – паняночка

Ой ,Марічко, чичері
Пора, мати, жито жати
Ой у полі озерецько
Косарі косять
Їхали козаки із Дону додому
Зоре моя вечірняя
Мене мати породила
Ніч яка місячна, зоряна, ясна
Виспівує соловейко
Прилетіла ластівочка...

та інші твори із будь-яких збірок народних пісень, а також із власних експедиційних матеріалів.

Рекомендована література

1. Антонюк В.Г. Вокальна педагогіка (сольний спів) / В.Г. Антонюк. – К., 2007.
2. Дмитриев Л. Основы вокальной педагогики / Л. Дмитриев. – М., 2008.
3. Егоров А. Гигиена голоса / А. Егоров. – М., 1992.
4. Іваницький А. Українська народна музична творчість / А. Іваницький. – К.: Муз. Україна, 1999.
5. Іваницький А. Український музичний фольклор / А. Іваницький. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 320 с.
6. Іваницький А. Хрестоматія з українського музичного фольклору / А. Іваницький. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 540 с.
7. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва / М. Микиша. – К., 2001.
8. Сердюк О.В. та ін. Українська музична культура: від джерел до сьогодення (Навч. монографія) / О.В. Сердюк, О.В. Уманець, Т.О. Слюсаренко. – Х.: Основа, 2002. – 400 с.

Збірники пісень

1. Весілля. Кн. I, 2.- К., 1982.
2. Гошовский В. Украинские песни Закарпатья.- М., 1968.
3. Жартівливі пісні. - К., 1967.
4. Ігри та пісні. Весняно-літня поезія трудового року. - К., 1963.
5. Квітка К. Українські народні мелодії. - К., 1922.
6. Колядки та щедрівки. Зимова обрядова поезія трудового року. - К., 1965
7. Наймитські та заробітчанські пісні. - К., 1975.
8. Пісні літературного походження. - К., 1978.
9. Рекрутські та солдатські пісні. - К., 1974.
10. Терещенко О. Історія та звичаї села Хведварь у розповідях і піснях Марії Кузьменко / Олександр Терещенко. – Кіровоград-Київ, 2012. – 144 с.
11. Традиційні пісні українців Північного Підляшшя / [За матеріалами експедицій 1999-2001 Лариси Лукашенко та Галини Похилевич]. – Львів: Камула, 2006. – 308 с.
12. Хай М. Українська інструментальна музика усної традиції : [Нотн. зб.] / Михайло Хай ; запис, нот. ред. і транскрипції М. Хая, окремі

транскрипції студ. істор.-теорет. та композит. фак-тів НМАУ ім. П. Чайковського. – Дрогобич: Коло. – 2011. – 467 с., нот.

13. Цехмістрок Ю. Народні пісні Волині: Фонографічні записи 1936-1937 років / Джерельні матеріали та видання Б. Столярчука; відчитання та заг. редакція Б. Луканюка. – Львів; Рівне, 2006. – 480 с. нот., іл., CD.

14. Чумацькі пісні. - К., 1976.

Вимоги до складання фахового іспиту
«Диригентсько-хорова»

Абітурієнт повинен:

- продиригувати два хорові твори, різні за характером та метром, один з яких – а cappella;
- виразно проспівати напам'ять хорові партії, виконуваних творів;
- виконати напам'ять на фортепіано партитуру хорового твору а cappella;
- зробити усний музично-теоретичний та хорознавчий аналіз виконуваної хорової партитури;
- виконати в народній (або академічній) манері два вокальних твори із супроводом;
- продемонструвати глибоке розуміння художнього змісту, музичної форми, жанрових та стильових особливостей виконуваних творів;
- належно володіти виконавськими навичками;
- продемонструвати художньо-інтерпретаційні уміння;
- співати від заданого звука різних звукорядів (вгору і вниз), в тому числі звукорядів ладів народної музики;
- співати від заданого звука або в тональності простих або характерних інтервалів з розв'язанням;
- співати тризвуки та їх обернення, домінантсептакорд та його обернення, септакорд сьомого ступеня та його обернення з розв'язанням;
- визначати: звукоряди ладів, інтервали, акорди (тризвуки та їх обернення, септакорди другого, п'ятого та сьомого ступенів з оберненнями), акордові послідовності;
- читати з листа нотний текст.

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР:

із супроводом

Лисенко М.	хор «За світ стали козаченьки» з опери «Тарас Бульба»
Моцарт В.А.	Реквієм «Hostias»
Моцарт В.А.	Коронаційна месса «Kyrie»
Рахманінов С.В.	Фінальна сцена та хор з опери «Алеко»
Ревуцький Л.	«Дід іде»
Свїрїдов Г.	«Курские песни»
Форе Г.	Реквієм «Kyrie»
Чайковський П.	сцена балу у Ларіних з ІІ дії опери «Євгеній Онегин»
Шуберт Ф.	Messa B- dur «Agnus Dei»

Шуберт Ф.

Messa G-dur «Credo»

Бортнянський Д.
Козицький П.
Кошиць О.
Лисенко М.
Рахманінов С.

a cappella
Концерт №15
«Ой у полі, полі»,
«Вийди Грицю на вулицю», «Колискова»
«Перший вінок веснянок»,
Хоровий концерт «В молитвах
неусыпающую Богородицу»
«Теплиться зоряка»
«Купальська» №2 з опери «Ятранські
ігри»

Чесноков П.
Шамо І.

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР:

СОПРАНО

АРІЇ:

Бах Й. С.
Гендель Г.-Ф.

Каччіні Д.
Моцарт В.-А.

Перголезі Д.-Б.
Римський-Корсаков М.
Лисенко М.

Арія сорано з «Magnificat»
Арія Ромільди з опери «Ксеркс»
Арія Рінальдо» з опери «Рінальдо»
Ave Maria.
Арія Паміни з опери «Чарівна флейта».
Арія графині з опери «Весілля Фігаро».
Арія сопрано з «Stabat Mater»
Аріозо Снігуроньки з опери «Снігуронька».
Пісня Наталки «Ой я дівчина Наталка»,
«Віють вітри» з опери «Наталка-Полтавка»

РОМАНСИ:

Глінка М.
Римський-Корсаков М.
Стеценко К.

Лисенко М.

«Бедный певец» сл. В. Жуковського.
«О чем в тиши ночей» сл. О. Толстого.
«Вечірня пісня», «Плавай, плавай
лебедонько»
«Ой одна я одна» сл. Т. Шевченка

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ:

«Ой я знаю, що гріх маю», обр. Д. Задора.
«Чотири воли пасу я», обр. Війта.
«На вулиці скрипка грає».
«Ой не світи, місяченьку», обр. М. Лисенка.
«Ой піду я до млина», обр. Б. Лятошинського.
«Чи я в лузі не калина», обр. О. Сандлера.
«Лугом іду, коня веду», обр. М. Лисенка.
«Чом, чом не прийшов», обр. О. Чишка.
«Чи ти милий», обр. М. Лисенка.
«Співаночки мої», обр. С. Людкевича
«Така її доля», обр. Н. Ржецької.

«Ой ти дівчино», обр. А. Каціпинського.

МЕЦЦО-СОПРАНО

АРІЇ:

Глюк К. -В.
Глінка М.
Сен-Санс К.
Даргомижський О.
Моцарт В.-А.

Арія Орфея з опери «Орфей і Еврідіка».
сцена Вані з опери «Іван Сусанін».
Арія Даліли з опери «Самсон і Даліла»
Перша пісня Лаури з опери «Кам'яний гість».
Арія Керубіно з опери «Весілля Фігаро».

РОМАНСИ:

Глінка М.

Гріг Е.
Степовий Я.
Нижанківський О.
Шуман Р.
Шуберт Ф.

«Я здесь, Инезилья» сл. О. С. Пушкина.
«Как сладко мне с тобой» сл. П. Риндіна.
«Серце поета».
«Утоптала стежечку».
«О не забудь».
«Зустріч у лісі».
«Дівчина та смерть».
«До музики».

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ:

«Де ти, доню, барилася», обр. М. Лисенка.
«В кінці греблі шумлять верби», обр. М. Лисенка.
«Ой у полі садок», обр. О. Нижанківського.
«Ой під гаєм зелененьким», обр. Д. Січинського.
«Чи я в лузі», обр. Д. Січинського.
«Ой ти місяцю-зоре», обр. Д. Січинського.
«Через сад виноград», обр. М. Скорика.
«Тихо Дунай воду несе», обр. М. Скорика.

ТЕНОР

АРІЇ:

Гендель Г.-Ф

Доніцетті Г
Джордано У.
Чайковський П
Лисенко М.

Арія Паріса
Amen, Alleluja
Арія Неморіно з опери «Любовний напій»
Caro mio ben.
Пісня Вакули з опери «Черевички»
Пісня Петра з опери «Наталка – Полтавка».

РОМАНСИ:

Варламов О.
Глінка М.

Лисенко М.

«На заре ты ее не буди».
«Бедный певец» сл. В. Жуковського.
«Я помню чудное мгновенье...» сл. О.Пушкіна.
«В крови горит огонь желанья» сл. О.Пушкіна.
«Айстри»
«Смутної провесни» сл. Л. Українки.
«Чого мені тяжко» сл. Т. Шевченко.

«Якби зустрілися ми знову» Пісня Левка з опери «Утоплена».

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ:

«Якби мені не тиночки».
«Там, де Ятрань».
«Чорнії брови, карії очі».
«Ніч яка місячна».
«Стоїть гора високая».
«Гандзя».

БАРИТОН ТА БАС

АРІЇ:

Вагнер Р.
Верді Дж.
Гендель Г.-Ф.
Моцарт В.-А.

Лисенко М.

Гулак-Артемівський С.

Римський-Корсаков М.
Чайковський П.

Пісня Вольфрама з опери «Тангейзер»
Аріозо Жермона з опери «Травіата»
Арія Ксеркса з опери «Ксеркс».
Арія Фігаро з опери «Весілля Фігаро»
Арія Зарастро з опери «Чарівна флейта».
Три пісні Миколи з опери «Наталка Полтавка».
Пісня Тараса з опери «Тарас Бульба»
Каватина Султана з опери «Запорожець за Дунаєм».
Аріозо Мізгіря з опери «Снігуронька».
Арія Онегіна з опери «Евгеній Онєгин»

РОМАНСИ:

Берг А.
Глінка М.

Гріг В.
Чайковський П.
Спендіаров А.
Респігі О.
Даргомижський О.

Кюї Ц.

«Пастух». Шведська пісня.
«Болеро» сл. Н. Кукольника.
«Сомнение» сл. М. Кукольника.
«Память сердца» сл. Ф. Романи».
«Лебедь».
«Уж гасли в комнатах огни».
«К розе».
«Снегопад».
«Ночной зефир» сл. О. Пушкіна.
«Я вас любил» сл. О. Пушкіна.
«Царско-сельская статуя» сл. О. Пушкіна.

Рекомендована література:

1. Бухальський В.І. Азбука хорового диригування / В.І. Бухальський. – Рівне, 2005.
2. Казачков С.А. Дирижёрский аппарат и его постановка / С.А.Казачков. – М., 2007
3. Колесса М.Ф. Основи техніки диригування / М.Ф. Колеса. – К., 1991.
4. Конерштейн М.М. Вопросы дирижирования. /М.М. Конерштейн. – К.: Музыка, 2002.

5. Лащенко А. З історії київської хорової школи / А.П. Лащенко. – К.: Музична Україна, 2007. – 200 с.
6. Мархлевский А.С. Практичні основи роботи в хоровому класі / А.С. Мархлевський. – К.: Музична Україна, 1996.
7. Матюхин В.П. Основы теории дирижирования (методические указания) / В.П. Матюхин. – Х., 2006.
8. Мусин И. Техника дирижирования / И. Мусин. – Л.: Музыка, 2007.
9. Пигров К.К. Управление хором / К.К. Пигров. – М., 2004.
10. Попова Т.В. Музыкальные жанры и формы / Т.В. Попова. – М., 1994.
11. Птица К.Б. Очерки по технике дирижирования / К.Б. Птица. – М., 1998.
12. Розумний І.К. Практичний посібник диригування / І.К. Розумний. – К., 2009.
13. Сивизьянов А.С. Проблемы мышечной свободы дирижёра хора / А.С.Сивизьянов. – М.: Музыка, 2003.
14. Українська сучасна хорова музика: хрестоматія з хорового диригування для вищих і середніх музичних закладів / за заг. ред. О.С.Тимошенка. – К., 1999.
15. Чесноков П. Хор и управление им / П. Чесноков. – М., 2002.

Вимоги до складання фахового іспиту
«Інструментально-оркестрова»

На вступному випробуванні абітурієнт повинен виконати концертну програму.

В ході виконання концертної програми абітурієнт повинен продемонструвати:

- рівень володіння комплексом умінь та навичок гри на інструменті;
- розуміння художньо-образного змісту, музичної форми, жанрових та стильових особливостей творів програми;
- здатність до емоційного відгуку на музичну палітру;
- інтерпретаційні уміння.

«Народні інструменти»

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР

БАЯН

Й.-С.Бах	Прелюдії і фуги (ДТК I, II тт.).
Д. Шостакович	Прелюдії і фуги.
О. Флярковський	Прелюдії і фуги.
В.-А. Моцарт	Соната № 12.
В.Зубицький	Карпатська сюїта.
В.Кусяков	Сонати.
О.Холминов	Сюїта сі-мінор.
І.Репников	Бассо остинато.
Й.Штраус – І.Яшкевич	Весняні голоси.
К.Стеценко – І.Яшкевич	Вечірня пісня.
М.Різоль	Чардаш.

К.Мясков
В.Семенов
І.Альбеніс
В.Калінніков
В.Власов

Український танець.
“Калина красная”.
Кордова.
Ноктюрн фа-дієз мінор.
Ноктюрн.

АКОРДЕОН

Й.-С.Бах
Р. Щедрін
Б.Марчелло – Й.-С.Бах
В.Зубицький
В.Семенов
Вл.Золотарьов
Д.Скарлатті
В.Власов
М.Різолъ
П.Фросіні
Обр. В.Гальчанського
Ю.Дранга
А.П’яццолла

Прелюдії і фуґи (ДТК I, II тт.).
Прелюдії і фуґи.
Концерт ре мінор.
Болгарський зошит.
Болгарська сюїта.
Дитячі сюїти.
Сонати.
Експромт.
Фантазія на буковинські народні теми.
Варіації на тему Венеціанського карнавалу.
У Харкові дощ іде (укр. нар. пісня).
“Тонкая рябина”.
Танго.

СОПІЛКА

Й.Кванц
Ф.Е.Бах
М. Гайдн
Й.Кванц
І.Вимер
М.Корчинський
В.Цайтц
Г.Дініку
В.Попадюк

Соната.
Соната.
Концерт.
Соната.
Гуцульська рапсодія.
Коломийки.
Дударик.
Хора-стакато.
Фантазія на теми гуцульських народних мелодій.
Українські народні мелодії.
Наспів.
Гуцульська фантазія.

В.Попадюк
В.Шумейко
М.Тимофіїв

СКРИПКА

Й.С.Бах
Г.Ф.Телеман
Г.Ф.Телеман
Ф. Мендельсон
В.А.Лало
Д. Кабалевський
М. Брух
Й.С.Бах
Й. Гайдн
К.Сен-Санс
Й.Брамс
В.Монті

Партити і сонати для скрипки соло (2 частини на вибір).
Фантазії.
Сонати.
Концерт для скрипки з оркестром.
Іспанська симфонія.
Когнцерт для скрипки.
Концерт №2.
Концерт E moll.
Концерт №1, №2.
Концерт №3.
Угорський танок № 1.
Чардаш.

Г.Дініку
К.Порумбеску
О.Гриншпун
В.Попадюк
П.Терпелюк
І.Левицький
В.Гекер

Ю.Блищук
С. Новачек

Й.-С. Бах
А.Вівальді
Ф.Ліст.
К.Сен-Санс
М.Лисенко
Р.Глієр
В.Бурдін
А.Геза
Я.Лапінський
В.Попадюк
К.Мясков
Г.Аллага
Д.Попічук

Й.-С.Бах

С. Вайс
Дж. Доуланд
А. Брещанелло
Л. де Нарваес
А. де Нударра
Е. Вальдерравано
Д. Спарсанс
Ф.Сор
М.Джуліані
М. Каркассі
Ф. Каруллі
Н. Кост
Ф. Таррега
Л. Леньяні
Н. Паганніні
Д. Агуадо
М. Льобет
Е. Вілла Лобос
Ф. Морено-Торроба
М. Кастельнуого-Тедеско

Румунський хоровод.
Балада.
Весняний хоровод.
Концертна полька.
Гуцульська фантазія.
Українська рапсодія.
Буковинські козачки. Херсонський козачок.
Покутська полька.
Буковинський танець
Непреривний рух.

ЦИМБАЛИ

Скрипкові концерти.
Концерт для скрипки ля мінор.
Рапсодії. Угорські боги.
Лебідь.
Сумний спів. Елегія.
Прелюд.
Прелюдія і хора.
Концертні етюди №№ 14-18.
Парафраз.
Фантазія на гуцульські народні теми.
Пісня.
Хорал. Вихор.
Концертна фантазія. Козачок.

ГІТАРА

Сонати, сюїти та партити для лютні та віолончелі у перекладенні для гітари.
Твори для лютні.
Твори для лютні.
Сонати та партити.
Твори для віуели.
Твори для віуели.
Твори для віуели.
Твори для віуели.
Твори для віуели.
Варіації на тему Моцарта.
Сонати, рондо, варіації для гітари.
Сонати, рондо, варіації для гітари.
Сонати, рондо, варіації для гітари.
П'єси, карписи та етюди.
П'єси, карписи та етюди.
П'єси, карписи та етюди.
П'єси, карписи та етюди.
П'єси, карписи та етюди.
П'єси, карписи та етюди.
П'єси, карписи та етюди.
П'єси. Прелюдії, етюди.
Сюїти, сонати.
П'єси, сюїти, сонати.

Х.Родриго	Сапатеадо.
М.Кошкін	Сюїти, П'єси та етюд.
Р. Дієнс	Твори для гітари.
П. Панін	Мініатюри та етюд для гітари.
Ю.Радзецький	П'єси та етюд.
О. Затинченко	П'єси та етюд.
Д. Панченко	Обробки народних мелодій для гітари.
В. Карлаж	П'єси та етюд.
В.Козлов	Сюїти та П'єси.
М. Кошкін	Сюїти та П'єси.

АЛЬТ

Два каприси (Компаньолі, Гофмейстер)	
Й.-С. Бах.	Сюїти для віолончелі соло. Сонати. Концерт.
Г.Телеман.	Концерт.
І. Хандошкін.	Концерт.
Г.Гендель	Концерт.
Й.Гайдн	Концерти.
К.Ф.Цельтер	Концерт.
Я. Стаміц	Концерт.

ВІОЛОНЧЕЛЬ

Й.-С. Бах	Сонати.
К.Давидов	Концерт.
Л.Боккеріні	Концерт.
К.Сен-Санс	Концерт.
Й.Гайдн	Концерт С-dur.
С.Рахманінов	Мелодія.
М.Лисенко	Елегія.
Д.Шостакович	Адажіо.
В.Кирейко	Концерт.
А.Вівальді	Адажіо.
Л.Ревуцький	Балада.
Г.Форе	Метелик.
Ю.Щуровський	Танець-рондо.

КОНТРАБАС

Л.Боккеріні	Концерт.
К. Дітерфдорф	Концерт.
В.Кирейко	Менует. Музичний момент, Скерцо.
Б.Лятошинський	Мелодія.
М.Лисенко	Елегія.
Й.Гайдн	Анданте.
В.Косенко	Скерціно.

«Оркестрові духові та ударні інструменти»

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР:

ФЛЕЙТА

В.А.Моцарт	Перший, Другий концерти.
------------	--------------------------

І.-Й.Плейель	Концерт.
М.Ромберг	Концерт.
В.Василенко	Сюїта «Навесні».
Й.-С.Бах	Сонати №5, №6 , «Сиціліана» з сонати мі-мінор.
Г.Гендель	Соната № 2.
А.Фюрстенау, В.Цибін	«10 концертних етюдів».
Х.Келлер	3-й зошит.
Приль, М.І.Платонов	«24 етуди».
М.Паганіні	«24 каприси ».
К.Андерсен	Балада і танок сильфів.
Дж.Бізе	Менует із сюїти № 2 «Арлезіанка».
Е.Боцца	Агрестід.
К.Домінчин	Скерцо.
А.Дюїїе	Сонатіна.
А.Жоліве	Пісня Ліноса.
А.Казелла	Сиціліана і Бурлеска.
П.Чайковський	Осіньна пісня (перекл. І. Ягудіна).
Д.Шостакович	Танок з «Балетної сюїти».

ГОБОЙ

Й.-С.Бах	Концерт до мажор.
Ф.Гідаш	Концерт.
Й.-С.Бах	Соната соль мінор.
А.Вівальді	Соната до мажор.
Ф.Крамарж	Концерт.
Ф.Пуленк	Соната.
М.Раков	Соната.
В. Ферлінг	48 етюдів.
І. Люфт	24 етуди.
Р.Глієр	Анданте.
В.Дранішніков	Поєма.
М.Лисенко	Колискова.

КЛАРНЕТ

К.Вебер	Варіації, Концертіно, Великий концертний дует.
Ф.Крамарж	Концерт.
Р.Щедрін	Сюїта.
Р. Гофман	40 етюдів.
Л. Відеман	Етюди.
Р. Штарк	Етюди.
С.Рахманінов	Вокаліз.
А.Лядов	Прелюдія.
М.Скорульський	Ларго.
Д.Обер	Жига.

ФАГОТ

К.Сен-Санс	Соната.
Б.Дваріонас	Теми з варіаціями.
Ю. Вейсенборн	Етюди.

М.Раков
Л. Мільде
І.Юрловський
Р.Глієр

Етюд.
Етюд.
Гумореска.
Експромт.

САКСОФОН

К.Готліб
Ж.Демерсман
Д.Мійо
А.Ривчун
Г.Калінкович
Г.Форе
Л.Колодуб
Е.Боцца
А.Ривчук

Концерт.
Венеціанський карнавал.
Сюїта «Скаромуш».
Концертний етюд.
Концерт-каприччіо.
Павана.
Українські витинанки.
Арія, Експромт і танець.
Етюд.

ВАЛТОРНА

В. Моцарт
Л. Колодуб
К. Сен-Санс
К. Копраш
М. Дульський
М. Глазунов
М. Глінка
В.Русанов
М. Лисенко
С. Рахманінов

4 концерти.
Концерт № 1
Концертна п'єса.
60 вибраних етюдів.
Етюд.
Мрії.
Ноктюрн.
Мелодія.
Сумний спів.
Серенада.

ТРУБА

Концерти для труби: Альбіноні, Арутюняна, Гедіке, Генделя, Гайдна, Вівальді, Пескіна, Василенка, Бердієва, Брандта.

Ж. Арбан
В. Вурм
В. Брандт
Р.Свірський
П.Чайковський
С.Рахманінов
Д.Шостакович
М.Бердяєв

Школа.
Етюд.
Етюд.
Скерцо, Ноктюрн.
«День ли царит».
Весняні води, Вокаліз.
Романс.
Гумореска.

ТРОМБОН

В.Блажевич
Є.Васильєв
Л. Блюм
Б. Григор'єв
П. Чайковський
М. Глазунов
Дж.Тартіні
К. Сен-Санс

Концерт № 2
Концертна п'єса.
Етюд.
Етюд.
Осіння пісня.
Пісня трубадура.
Адажіо.
Лебідь.

БАРИТОН

А.Марчелло	Концертіно.
В.Лебедев	Концертне алегро.
В.Блажевич	Концертний етюд.
В.Блок	Поема.
Ж. Арбан	Школа.
В. Вурм	Етюди.
В. Брандт	Етюди.
К.Сен-Санс	Каватина.
Я.Степовий	«Розвійтеся з вітром».

ТУБА

В.Лебедев	Концертне allegro, Концерт №1.
Р.Лінк	Сонатіна.
Дж.Вільямс	Концерт для туби.
А.Зверев	Драматичне концертіно.
В.Блажевич	70 етюдів.
В.Кладницький	Соната.
Я.Кротов - В.Блажевич	Концертний етюд.
Б. Григор'єв	50 етюдів.
С. Васильєв	24 мелодичних етюди.
В.Блажевич	Концерти №№2,5,6,8.
О.Гедіке	Імпровізація.
Е.Боцца	Прелюдія і алегро в стилі Баха, Allegro і фінал.
П.Чайковський	Аріозо короля Рене.
К.Сен-Санс	Каватина.

УДАРНІ ІНСТРУМЕНТИ

На вступному випробуванні абітурієнт повинен продемонструвати навички гри на таких інструментах: маримбі, віброфоні, малому барабані, літаврах, ударній установці.

Маримба

- гами мажорні, мінорні, арпеджіо, також з використанням "тремоло";
- читання невеликих музичних фрагментів в повільному русі;
- твори: один крупної форми (частина концерту або сонати), або дві п'єси середньої та малої форми віртуозного характеру у супроводі фортепіано або під «мінус один».

Вібрафон

- одна п'єса двома або чотирма палками з використанням педалі.

Малий барабан

- "двійки" в різних нюансах, прискорюючи з повільного до швидкого темпу, з переходом на дріб та поверненням до повільного темпу;
- виконання парадидлів;
- ритмічне читання етюдів з використанням синкоп, пауз, триольних, квінтольних, секстольних та септольних ритмів, з використанням різних нюансів.

Літаври

- тремоло в різній динаміці;

- етюдів та оркестрові фрагменти (К.М. Купинський, Школа, № 20);
- читання ритмічних етюдів.

Ударна установка

- виконання ритмів в різних стилях;
- виконання парадидлів та вправ на координацію;
- дві віртуозні п'єси з акомпаниментом джазового ансамблю або під «мінус один», де одна п'єса має бути в стилі Swing, а друга - в стилях Latin або Funk або Fusion (в кожному творі необхідно виконати Solo на ударній установці не менше одного квадрату, наприклад: D.Weckl «Island magic», T.Igoe «New ground», J.Riley «Out in the open»).

«Естрадні інструменти»

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР:

КЛАВІШІ

О. Скрябін	Прелюдії ор. 4,11.
Ж.Гершвін	3 прелюдії для фортепіано.
І.Якушенко	Джазовий альбом.
Г.Сасько	Збірник «Мозаїка».
Г.Міллер	Серенада місячного світла.
С.Джоплін	Регтайм.
Д. Крамер	Автострада (концертний етюд).
І. Карабищ	Прелюдії.
К.Дебюсі	Ляльковий Кек-уок з циклу «Дитячий куток».
К.Дебюсі	Прелюдії: Менестрелі «Генерал Левайн».

АКОРДЕОН

Ф.Абреу	Тіко-тіко.
А.Воссен	Карусель.
О.Корчевий	Омський сувенір.
Р.Бажилін	Барви літнього вечора.
П.Россіні	Запаморочливий акордеон, Гарячі пальці, Веселий кабальєро.
А.П'яццола	Лібертанго. Ундертанго.
Р.Гальяно	Вальс Марго.
Г.Принчіппе	Концерт.
В.Власов	Кроки, Мені подобається цей ритм, Степ, Давай посвінгуємо Vasso-ostinato.
В.Черніков	Воронезький ковбой.

ГІТАРА

С.Вільямс	Блюз на вулиці Бейсі.
Тіко-тіко	Кубинська народна мелодія. Корковадо.
А.Бобін	Боса-нова.
Е.Косма	Опале листя, Ти для мене все.
С.Колесник	П'єса в класичному стилі.
В.Молотков	Відтінки моря.
Ч.Паркер	Донна Лі (бі-поп).
А.Козлов	Листопад.

И.С.Бах	Аллеманда из сюиты №3.
Г.Ф.Гендель	Соната №2.
Ф.Таррега	Арабское каприччио.
С.Абреу	Тико-тико.
У.Монтгомери	Вслед за ветром.
Т.Кулиев	Лезгинка.
Джо Сатриани	The crush of love.
Ч.Кореа	Ты для меня всё.
С.Капелюшок	Нежность.
Д.Леннон, П.Маккартни	Девушка.
Д.Рейнхардт	Облака.
Р.Роджерс	Голубая луна.
Г.Манчини	Дни вина и роз.
Дж.Пасс, Х.Эллис	Блюз в соль.
Ф.Уоллер	Жимолость.

БАС-ГИТАРА

Джо Пасс	Форфард Паос.
Д.Веллінгтон	Сі-Джет блюз.
Е.Марков	Джанго – Обробка теми Джю Льюіса.
Е.Косма	Опале листя.
А.Бабій	Позолочене століття.
В.Двойкіна	Імпровізація на тему Ч.Паркера «Дона Лі».
В.Двойкіна	Імпровізація на тему.
В.Янга	«Стелла в світі зірок».

САКСОФОН

К.Дебюссі	Маленький пастух.
Е.Косма	Опале листя (обр. М.Шапошнікової).
Ф.Вутс	Джазова соната.
Ч.Паркер	Етюди, «Неділька».
Ф.Ліст	Ноктюрн.
Ривчун.	Концертний етюд.
Р. Глієр	Романс.
Г. Калінкович	Концертне танго, концерт каприччіо.
М.Мусоргський	Старий замок.
С. Рахманінов	Вокаліз, Симфонічні танці
М.Римський-Корсаков	Пісня Шемаханської цариці, Політ Джмеля.
А. Хачатурян	Танок з шаблями.
П. Чайковський	Баркарола.
Д.Гершвін	Прелюдії.
М.Равель	Павана.
Блюзовий квадрат.	

ТРУБА

Ю.Саульський	Балада.
В.Степурко	Трубач в джазі.
Б.Пауел	Жвава паризька вулиця.
В.Гросс	Ніжно.
Х.Сільвер	Подвійний удар.

А.Сандовал	Характерні етюди.
Д.Гілеспі	Ніч в Туніс.
С.Вандер	Сер Дюк.
Ф.Хабарі	Блюзовий квадрат.

ТРОМБОН

К. Бахолдін	Коли не вистачає техніки.
А. Давід	Концертіно.
В. Блажевич	Концерт № 2.
Д. Тартіні	Адажіо.
С.Васильєв	Концертна п'єса.
Дж. Гершвін	Прелюдія № 2.
Е. Якушкін	Регтайм.
Г. Міллер	Серенада сонячного світла.
Л. Цфасман	Невдале побачення.

УДАРНІ ІНСТРУМЕНТИ

На вступному випробуванні абітурієнт повинен продемонструвати навички гри на таких інструментах: віброфоні, ударній установці.

Вібрафон

- гами (до 3-х знаків) мажорні, мінорні, арпеджіо, читання невеликих музичих фрагментів в повільному русі.
- одна джазова п'єса, двома або чотирма палками з використанням педалі.

Ударна установка

- виконання ритмів в різних стилях
- "двійки" в різних нюансах, прискорюючи з повільного до швидкого темпу, з переходом на дріб та поверненням до повільного темпу;
- ритмічне читання етюдів з використанням синкоп, пауз, триольних, квінтольних, секстольних та септольних ритмів, з використанням різних нюансів.
- виконання парадидлів та вправ на координацію.
- дві віртуозні п'єси з акомпаніментом джазового ансамблю або під «мінус один», де одна п'єса має бути в стилі Swing, а друга - в стилях Latin або Funk або Fusion (в кожному творі необхідно виконати Solo на ударній установці не менше одного квадрату, наприклад: D.Weckl «Island magic», T.Igoe «New ground», J.Riley «Out in the open»).

Вимоги до складання фахового іспиту

«Бандура / кобза»

Абітурієнт повинен:

- виконати концертну програму (два різнопланових інструментальних та вокально-інструментальних твори).
- продемонструвати рівень володіння комплексом практичних навичок співу та гри на інструменті;

- виявити глибоке розуміння художнього змісту, музичної форми, жанрових та стильових особливостей виконуваних творів;
- продемонструвати художньо-інтерпретаційні уміння;
- читати з листа нотний текст.

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР

інструментальні твори

Г.Гендель. Чакона.

М.Дремлюга. Прелюдія і fuga.

В.Єсипок. Віночок українських народних танців.

О.Герасименко. Варіації на тему української народної пісні „Цвіте терен”.

вокально-інструментальні твори

Укр. нар. пісня в обробці М.Лисенка „Ой, гаю мій, гаю”.

С.Гулак-Артемівський „Стоїть явір над водою”.

А.Кос-Анатольський „Ой, візьму відерце”.

Укр. нар. пісня в обробці В.Таловирі „В гаю зелененькім”.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА СТРУКТУРА ОЦІНКИ

Фаховий іспит визначає знання та вміння, згідно нищезазначених вимог до кожної спеціалізації. Фахове випробування за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» освітнього ступеня бакалавр оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів.

Теоретична частина (тестування) оцінюється за шкалою від 0 до 50 балів, кожне питання вартує 1 бал, загальна кількість тестових питань – 50 (кожне тестове питання має 4 варіанти відповідей).

Практична частина за шкалою від 0 до 50 балів і оцінюється за такими критеріями: рівень технічної досконалості володіння музичним інструментом/ мануальним апаратом диригента/ вокальним апаратом співака (0 – 15 балів), рівень художньо – емоційного донесення музичного матеріалу (0 – 10 балів), рівень розвитку інтонаційно-ладового та гармонічного слухового аналітичного мислення (0 – 10 балів) та рівень теоретичних фахових знань (0 – 15 балів, відповідь (усно) на 3 питання, кожне питання вартує 5 балів).

50 балів							
15 балів		10 балів		10 балів		15 балів	
Рівень технічної досконалості володіння музичним інструментом/ мануальним апаратом диригента/ вокальним апаратом співака		Рівень художньо – емоційного донесення музичного матеріалу		Рівень розвитку інтонаційно-ладового та гармонічного слухового аналітичного мислення		Рівень теоретичних фахових знань	
1. Технічна свобода мануального / вокального професійного апарата.	0-3	1. Рельєфне та емоційно - усвідомлене фразоведення	0-2	1. Аналіз ланцюгів інтервалів	0-2	1. Відповіді на питання з теорії музики (3 питання, кожне – по 5 балів)	0-15
2. Усвідомленість техніки подачі музичного імпульсу	0-3	2. Відчуття розгортання музичної форми у часі.	0-2	2. Аналіз гармонічних, послідовностей	0-2		

(ауфтакт / атака звука).				(кадансові звороти: повні, неповні, автентичні, плагальні, перервані).	
3. Володіння різноманітними штрихами та видами звуковедення.	0-3	3. Відчуття стилістики музичного твору (епоха написання, стиль композиторського письма, жанровий різновид).	0-2	3. Аналіз ладів та модуляцій у І-шу ступінь тональної спорідненості..	0-2
4. Володіння виконавською технікою в різних темпових та динамічних співвідношеннях.	0-3	4. Емоційно-вольова складова подачі музичного матеріалу. Артистизм.	0-2	4. Чіткість та швидкість слухового відповідей на слуховому колоквиумі.	0-2
5. Технічна складність програми творчого конкурсу у відповідності до 2, 3 курсів навчання.	0-3	5. Художньо образна та стильова різноманітність програми.	0-2	5. Знання теоретичної музичної термінології.	0-2

Отримані бали з теоретичної та практичної частини вступного фахового випробування сумуються, до цієї суми кожному абітурієнту додаються 100 балів за присутність на іспиті. Мінімальний прохідний бал у сумі оцінок за теоретичну і практичну частини – 124.

Кількість балів	Характеристика виконання програми та відповідей на теоретичні питання
200-188	отримує абітурієнт, який продемонстрував художню гру, відчуття стилістики, форми виконуваних творів, виявив ґрунтовні знання з дисциплін, дав відповіді на теоретичні питання.
187-172	отримує абітурієнт, який продемонстрував високий художній та технічний рівень, володіння певними компонентами музично-виконавського мислення, виявив достатні знання з дисциплін, дав відповіді на теоретичні питання.
171-156	отримує абітурієнт, який продемонстрував володіння спектром засобів виконавської виразності, але не виявив інтерпретаторських здібностей і допустив технічні неточності, виявив знання з дисциплін, дав відповіді на теоретичні питання.
155-140	отримує абітурієнт, який припустився стилістичних неточностей, не відтворив музичної форми, продемонстрував обмежений арсенал засобів виконавської виразності, виявив часткові знання з музично-теоретичних дисциплін.
139-124	отримує абітурієнт, який виконав програму на низькому художньому і технічному рівні, допустив окремі помилки у виконанні програми, виявив знання окремих положень з музично-теоретичних дисциплін.
100-123	отримує абітурієнт, який не продемонстрував достатній художній та технічний рівень виконавства, виконав програму на низькому рівні, припустився суттєвих стилістичних неточностей, не відтворив музичної форми, допустив значні метроритмічні, інтонаційні, динамічні, штрихові помилки, не виявив знань з музично-теоретичних дисциплін.